

Адаптація веб-сайтів для людей з вадами зору

Для веб-сайтів органів державної влади, органів місцевого самоврядування та територіальних громад, а особливо для веб-сайтів через які можна замовити отримання публічних та адміністративних послуг важливим є питання доступності для людей з вадами зору. Нажаль питання стандартів або методичних рекомендацій щодо розробки адаптованих веб-сайтів в Україні залишається не вирішеним. Єдиним варіантом на сьогодні залишається використання нормативів та рекомендацій інших країн та міжнародних методичних рекомендацій.

Міжнародний досвід

На сьогодні можна виділити два основних документи, визнаних на міжнародному рівні, що визначають стандарти та рекомендації доступності веб-сайтів для людей з обмеженими можливостями, це:

1. The Web Content Accessibility Guidelines 2.0 (WCAG 2.0) – остання версія методичних рекомендацій розроблена міжнародним консорціумом World Wide Web Consortium (W3C). W3C – це міжнародна організація, що розробляє відкриті стандарти для мережі Інтернет, створює специфікації для HTML, CSS, тощо. Консорціум W3C створив окрему ініціативу щодо доступності веб-ресурсів «Web Accessibility Initiative» (WAI), метою якої є саме розробка стандартів доступності для веб-браузерів, засобів розробки веб-контенту, тощо для людей з обмеженими можливостями. Результатом роботи робочої групи по веб-контенту ініціативи WAI стала розробка зазначених методичних рекомендацій щодо доступності веб-сайтів – WCAG.
2. Розділ 508 Закону про Реабілітацію США – зазначений закон з'явився у 1973 році та був першою законодавчою ініціативою створення рівних умов для людей з обмеженими можливостями. У 1998 році у розділ 508 зазначеного закону були внесені зміни, що заборонили федеральному уряду закупати товари та послуги, що не є повністю доступні для людей з обмеженими можливостями, включаючи послуги веб-дизайну. На базі цього розділу законодавчого акту були створені відповідні стандарти, опубліковані 21 грудня 2000 року.

Основні принципи

Основний принцип закладений у зазначених вище зазначених методичних рекомендаціях та стандартах документів – це максимальна адаптація веб-сайтів до інструментів доступності, таких як текстове озвучування або використання без прив'язки до кольору. Це включає в себе:

- Заповнення атрибутів альтернативного тексту (alt) для всіх графічних елементів, що мають не декоративну функцію, з чітким описом зображення та його функції.
- Додання окремих файлів субтитрів для всіх аудіо та відео-матеріалів.
- Спрощення та коректне створення таблиць, з чітким зазначенням рядків та стовпчиків заголовків та відповідності комірок таблиці заголовкам.
- Адаптація для перегляду сторінки без прив'язки до кольорів.
- Створення форм внесення інформації з послідовними логічними переходами між полями, наявністю всіх підписів та підказок щодо заповнення.

Як перевірити сайт на відповідність міжнародним рекомендаціям

Перевірити веб-сайт на відповідність зазначеним вище міжнародним методичним рекомендаціям та на доступність для людей з вадами зору можна наступним чином:

1. Перевірити на відповідність спрощеним контрольним спискам у відповідності до зазначених вище стандартів та методичних рекомендацій:
 - a. [Контрольний список WCAG 2.0](#) (англ.)
 - b. [Контрольний список Розділу 508 Закону про Реабілітацію](#) (англ., рос.)Слід зазначити, що контрольні списки за посиланням мають рекомендаційний характер та не є офіційними стандартами.
2. Перевірити з використанням читачів тексту, таких як JAWS Screen Reader, NonVisual Desktop Access (NVDA), VoiceOver.

Користі посилання

- Методичні рекомендації [The Web Content Accessibility Guidelines 2.0 \(WCAG 2.0\)](#).
- Сторінка Секції 508 Закону про Реабілітацію [Section508.gov](#).
- Читач тексту [JAWS Screen Reader](#).
- Читач тексту [NonVisual Desktop Access \(NVDA\)](#).
- Читач тексту [VoiceOver](#).

Рекомендації по перевірці адаптації веб-сайтів для людей з вадами зору

Наведені нижче рекомендації по адаптації веб-сайтів для людей з вадами зору базуються на чек-листі статті [Creating an ADA-compliant website \(Nicole Nash\)](#).

1. Атрибут «alt»
 - Кожне зображення, відео-файл, аудіо-файл, плагін, тощо, мають опис у атрибуті «alt».
 - Складні графічні елементи мають окремий текстовий опис
 - Опис у атрибуті «alt» містить призначення об'єктів
 - Якщо зображення використовується як посилання, переконайтеся, що у атрибуті «alt» є як опис зображення так і відомості про адресу переходу за посиланням
 - Декоративні графічні елементи, що не несуть ніяких функцій мають порожній атрибут «alt» (`alt=""`)
2. Аудіо та відео-елементи
 - Всі відео-елементи мають підписи
 - Всі аудіо-елементи мають опис
 - Створіть текстові субтитри до аудіо та відео-файлів
 - Замість влаштування відео з іншого веб-сайту у веб-сторінку робіть посилання на відео
 - Додайте посилання для завантаження медіа-програвача
 - Додайте окреме посилання на файл з субтитрами
3. Карти зображень
 - Сторінка повинна мати альтернативні посилання для карти зображень
 - Теги `<area>` мають містити атрибут «alt»

4. Таблиці

- Таблиці з даними мають рядки та/або стовпчики з заголовками що відповідно ідентифіковані з використанням тегу `<th>`
- Таблиці що використовуються лише для розміщення елементів НЕ ПОВИННІ мати рядків/стовпчиків з заголовками (`тег <th>`)
- Клітинки таблиці асоційовані з відповідними заголовками таблиці (наприклад за допомогою HTML атрибутів `id`, `headers`, `scope` та/або `axis`)

5. Блимаючі зображення

- Переконайтесь що сторінка не містить повторюваних блимаючих зображень
- Переконайтесь що сторінка не містить елементів з ефектом стробоскопа

6. Плагіни та скрипти

- Якщо потрібне завантаження плагіну – сторінка повинна містити посилання на адаптовану для людей з вадами зору сторінку де його можна завантажити
- Переконайтесь що всі Java-аплети, скрипти та плагіни і їх зміст (включаючи файли PDF та презентації PowerPoint, тощо) – доступні з використанням допоміжних технологій для людей з вадами зору або іншими альтернативними засобами доступу до такого контенту

7. Форми

- Текстові поля для вводу інформації в формах повинні мати заповнений елемент «*label*»
- Якщо текст не доступний використовуйте атрибут «*title*»
- Усі спеціальні вказівки по заповненню полів мають бути внесені у назви полів
- Переконайтесь що поля форм мають послідовні та логічні переходи між полями (при натисканні «Tab»)
- Додайте кнопку «Пропустити навігацію» для тих, хто використовує читачі тексту

Автор: Олексій Зелів'янський, 2016